

# Proba prin rapoartele de expertiză în procesul civil (I)

Revista „Dreptul”, Nr. 12/2019, pag. 77

Autor: Maria Fodor

Nota - Compartimentul juridic - C.T.C.E. Piatra-Neamț:

Legiuitorul român a consacrat la nivel de principiu ce guvernează procesul civil regula potrivit căreia probele se administrează de către instanța care judecă procesul, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

Cu titlu de exemplu, administrarea unei probe prin comisie rogatorie este considerată excepție de la principiul nemijlocirii, cu toate că și această probă este administrată tot de o instanță de judecată, ceea ce face ca natura sa să fie tot una judiciară, dar operațiunea strictă de administrare este efectuată de altă instanță decât cea care judecă procesul.

O problemă interesantă apare în cazul expertizei, mai ales în cazul expertizei extrajudiciare.

Expertiza este reglementată prin [art. 330-340 din Codul de procedură civilă](#) cu referire la încuviințarea acesteia, numirea expertului, recuzarea, înștiințarea, înlocuirea și ascultarea expertului, efectuarea expertizei la fața locului, raportul de expertiză, lămurirea și completarea raportului, efectuarea unei noi expertize, drepturile bănești ale expertului și comisia rogatorie.

În doctrină, expertiza este definită ca fiind o activitate de cercetare a unor împrejurări de fapt, necesare stabilirii adevărului obiectiv în cauza dedusă judecății, supusă soluționării de către un expert, prin cunoștințe specifice fiecărei specialități, activitate desfășurată la cererea organului judiciar, în situația în care acesta nu poate singur să lămurească respectiva împrejurare de fapt.

Cu alte cuvinte, expertiza reprezintă un mijloc de probă care se dispune, la cerere sau din oficiu, atunci când pentru lămurirea unor fapte sau împrejurări ale cauzei sunt necesare cunoștințele unui expert sau, în cazurile prevăzute de lege, ale unui specialist dintr-un anumit domeniu.

Trebuie precizat însă faptul că organul judiciar recurge la cunoștințele expertului, fără ca prin aceasta expertul să i se substituie.

Întrucât nu intenționăm să ne substituim interpretării date de autoare asupra problemei de drept reținute spre analiză în acest articol, vă prezentăm, cu titlu exemplificativ, câteva paragrafe din acest studiu:

*„(...) Expertiza, în general, este activitatea de cercetare efectuată de un specialist, care are calitatea de expert, cu scopul de a stabili adevărul într-o anumită situație, problemă sau litigiu (...).”*

*„(...) Așadar, expertiza și raportul de expertiză sunt două operațiuni interdependente, întrucât raportul de expertiză este urmarea expertizei, actul final al acesteia, iar expertiza este activitatea de cercetare pe care se întemeiază raportul de expertiză. Fără cercetarea pe care o presupune, nu s-ar putea întocmi un raport de expertiză temeinic, iar expertiza neurmată de raportul de expertiză este insuficientă (...).”*

*„(...) O primă asemănare constă în aceea că raportul de expertiză, la fel ca celelalte probe, poate avea ca obiect numai împrejurări de fapt, nu și de drept (...).”*

*„(...) Nu pot fi considerate rapoarte de expertiză încheierile și procesele verbale întocmite de funcționarii publici în cadrul atribuțiilor lor cu privire la fapte ce prezintă interes în proces, cum ar fi: încheierile comisiilor de expertiză a capacității de muncă, procesele-verbale ale organelor de inspecție sanitară etc. (...).”*

(Textul complet al articolului se regăsește în publicația menționată mai sus)